

Inicijative:

Umetnici su se pokrenuli

Održan je BUNT, festival klasične muzike kakav kod nas još nikad nije održan

BUNT – Beogradsko udruženje neposlušnih talenata, pozvalo je javnost na BUNT – Beogradsku umetničku teritoriju, ne bi li zaustavili nestajanje kulture sa ovih prostora. Poziv je upućen u formi festivala klasične muzike – *Samoodbrana muzike*, održanog od 1. do 8. novembra. Bilo je devet koncerata i prikazano je osam filmova. Učestvovao je 61 umetnik odavde i iz inostranstva, renomiranih i ovde i u inostranstvu. Koncerti su održani u Etnografskom muzeju, Kuli Nebojša, Akudu "Lola" i enoteci "Rado violins". Koncertima je prisustvovalo 2010 ljudi. BUNT je organizovan i održan bez ijednog institucionalnog dinara. U vreme pisanja ovog teksta, niko iz vlasti nije reagovao na BUNT.

Inicijator, organizator i učesnik ovog kreativnog protesta je Ljubiša Jovanović. Zašto je ovom nagrađivanom flautisti (između ostalog i Nagradom grada Beograda) i profesoru Fakulteta muzičkih umetnosti, trebalo da ispravlja krive Drine naše kulture?

"Krunski signal su bila događanja oko ovogodišnjeg Bemusa: tri nedelje pre početka, Bemus nije imao program zato što nije bilo para, umetnički direktor je morao da podnese ostavku, posle toga je nađen novac, ali je uplaćen preko računa Akademskog pozorišta "Dadov" zato što je račun "Jugokoncerta", organizatora Bemusa, blokiran. Za to vreme, vi živite uljuljkani da je sve oko nas lepo: zovu vas tri-četiri puta godišnje da svirate u inostranstvu pa imate utisak da radite iako vas u Srbiji niko godinama nije pozvao, uživete u radu sa studentima, i čekate to neko obećano vreme kad će se u državi koju volite bolje živeti. Međutim, u toj vašoj državi, oni koji su je vodili pre oko 25 godina posegnuli su za turbofolkom da bi u stranu sklonili kulturu od čijih zagovornika nisu imali koristi na izborima. S promenama u državi je došla nada, ali i kontinuirano smanjivanje budžeta za kulturu koje je sad 0,62 odsto, četiri puta manje nego u Crnoj Gori, Makedoniji, i Bosni i Hercegovini. Šta to znači u praksi, najočiglednije se vidi na primeru konkursa za dodelu sredstava Gradskog sekretarijata i Ministarstva kulture: konkurišete u septembru, tek u martu počnu

da rešavaju vašu molbu, a ugovori se potpisuju tek posle godišnjih odmora, pa tako dođe i oktobar, a da ništa nije realizovano. Kao što piše u našem manifestu, dotok novca do kulturnih institucija i pojedinaca zavisi isključivo od političke volje pojedinaca. Čekajući da nam bude bolje, a kažu da će to biti najmanje za deset godina, proteći će nam ceo radni vek. U takvom miljeu se iskristalisala svest da vremena više nema, da nešto mora da se promeni, a da s obzirom na to da za kulturu nema ko da se zauzme, tu promenu moramo da izvedemo sami – svojim autoritetom."

Od ideje do otvaranja *Samoodbrane umetnosti* prošla su 43 dana: od poruke koju je Ljubiša Jovanović napisao na Fejsbuk profilu (nakon nekoliko sati je dobio oko tri stotine odgovora), do prvog koncerta u Kuli Nebojša na kome su učestvovali jedan od najpoznatijih evropskih lautista Edin Karamazov, pijanistkinja Rita Kinka, sopran Katarina Jovanović, pijanista Dejan Sinadinović, LP-duo, violista Aleksandar Milošev iz Hrvatske, pijanistkinja Lana Genc iz Austrije, violista Dragan Radosavljević, violončelistkinja Sandra Belić i Ljubiša Jovanović. Ceo festival je realizovan ličnim sredstvima "ali, to što smo dobili – nema cenu", kaže Ljubiša Jovanović.

Od devet koncerata, četiri su bila posvećena samo mladim muzičarima, s tim što su oni učestvovali i na ostalih pet koncerata. "BUNT nije hteo da predstavi poznate i renomirane muzičare, već da među njih inkorporira kolege u usponu. U inostranstvu nacionalne institucije uz, na primer, inostranog dirigenta predstave domaćeg solistu – tako se uzdiže svoja kultura i stavlja u ravan svetske. Namera BUNT-a je bila da preko poznatih učesnika, mi saznamo ko su pijanista Nenad Ivović, koji je pre šest meseci pobedio u Sankt Peterburgu, violončelista Nemanja Stankovski, violinista Dragan Radosavljević, koji je sad u Moskvi završio kod najvećih pedagoga današnjice, ili pijanista Ivan Bašić, koji je šest dana pre koncerta na BUNT-u diplomirao u Rimu. Mislim da nije nevažno i što smo na BUNT-u izveli 11 kompozicija domaćih autora. BUNT je pokazao i dva *jam sessiona* klasične muzike, što našoj publici nije poznato."

Najvažnijim koncertom se smatra koncert *Deca za decu*, na kome su učenici muzičkih škola svirali za decu sa posebnim potrebama. "Ne zna se da deca sa posebnim potrebama u školama uče da pevaju i sviraju. Iduće godine ćemo imati koncert na kome će oni svirati za učenike muzičkih škola", najavljuje Jovanović. Inače, program za iduću godinu, pa samim tim i učesnici, već je dogovoren. Jovanović nabraja integralno izvođenje Brandenburških koncerata, Šubertove *Pastrmke* sa inostranim izvođačima, koncert studenata Vesne Stanković koji dolaze iz Beča, učešće sestara Bizjak, Maje Špengler, Bojana Zulfikarpašića, Nataše Veljković... "Predstoji nam nalaženje sponzora, besplatan je bio samo prvi festival. Mi se zalažemo za profesionalizaciju umetnosti, i čvrsto sam rešen da se narednu godinu borim za normalan odnos prema umetnosti. Sredstva ne

moraju biti velika, ali moraju biti dovoljna za smisleno održavanje festivala. Do tada, širićemo se po Srbiji – gde god žele da nas čuju, održaćemo koncert."

Umetnici su se pokrenuli. Sudeći po reakcijama – blizu 50.000 raznih vrsta pozitivnih reakcija na društvenim mrežama pokrenuli su i ostale kojima je stalo do kulture.

Sonja Ćirić